

An aerial photograph showing several cars partially submerged in dark, rippling water. The cars are arranged in a loose cluster, with some showing their roofs and windows above the surface. The water is dark blue-grey with visible ripples and reflections. The overall mood is somber and urgent.

CIP fonden

Nyhedsbrev

Januar 2025

Godt nytår

Årsskiftet blev markeret med dystre meldinger fra statsministeren om "mørke kræfter" og en ny usikker verdensorden, som vi skal vænne os til.

Og ingen tvivl om, at vi ser ind i permanent, forværrede globale rammevilkår for Danmark. Sikkerhedssituationen, energiforsyningen, behovet for klimatilpasning og et økonomisk svagt Europa - blot for at nævne nogle få, men centrale udfordringer. Udfordringer, som fordrer store samfundsmæssige investeringer og kræver politisk prioritering og beslutningskraft.

Udfordringerne gælder ikke mindst den grønne omstilling, som til trods for varmere korder og vildere vejr end nogensinde, støder på manglende politisk vilje og beslutningskraft. Vi står således på bagkanten af et klimatopmøde, som savnede både visioner og vilje til handling, og vi ser ind i en periode med ny præsident i USA, som har kaldt klimaforandringer for et af de største svindelnumre og erklæret sin kærlighed til olieindustrien.

Hvad er så løsningen? Først og fremmest er det vigtigt at slå fast, at den ikke ligger lige for. Udfordringernes kompleksitet og deres indbyrdes sammenhæng betyder, at der er behov for et helhedsperspektiv og en plan, som afspejler, at tingene har en naturlig

rækkefølge. Fx at igangsætning af havvindprojekter forudsætter, at der vished for, at der er både kapacitet i elnettet og aftagere til den grønne strøm.

Det handler om, hvordan vi sikrer fortsat vækst, og at vi kan videregive et trygt, velstående og bæredygtigt samfund til kommende generationer. Det kræver, at vi investerer i forsvar, i klimatilpasning, i infrastruktur, i nye teknologier og i grøn omstilling - og i et ganske betydeligt omfang. Det skal vi sikre os, at der er plads til i de offentlige budgetter og/eller finde andre veje at mobilisere langsigtet, risikovillig kapital. Men det kræver også, at vi bevæger os fra skåltaler om ambitiøse mål til aktiv handling. Tiden er kommet, hvor det er afgørende, at tingene kommer til at ske i praksis.

EU spiller i den forbindelse en central rolle. I de "mission letters", der er udarbejdet for de nye kommissærer, er opgaverne beskrevet særdeles detaljeret. Fokus er på implementering, og så bliver den grønne omstilling koblet til en styrkelse af Europas konkurrenceevne og til sikkerhedspolitikken. Betydningen for den grønne omstilling af arbejdsplanerne for den ny EU-kommission og præsidentskiftet i USA giver tidligere minister og EU-kommissær Connie Hedegaard sin vurdering af i et interview her i nyhedsbrevet.

Vi præsenterer også en analyse af, hvad det koster at udskyde beslutninger om investering i klimatilpasning. For det kommer med en pris

at vente - hvad enten vi taler klimatilpasning, grøn omstilling eller investering i infrastruktur.

Klimatilpasning kommer til at indtage en central plads i CIP Fondens arbejde i 2025. Vi begynder året med et sættemøde i projektets Advisory Board, som har koncerndirektør i Nykredit, Tonny Thierry Andersen som formand. I den anledning bringer vi et interview med formanden og får hans perspektiv på behovet for klimatilpasning og den nødvendige demokratiske dialog i den forbindelse.

God læselyst

Torben Möger Pedersen, Formand for CIP Fonden

Charlotte Jepsen, Ledende partner

Indholdsfortegnelse

Kommentar fra Torben Möger Pedersen og Charlotte Jepsen	2
Vi skal have en demokratisk samtale om klimatilpasning - og vi skal skynde os	4
Connie Hedegaard: Vi har talt nok om klimamål, nu skal vi handle	6
Regningen til samfundet stiger, hvis vi venter med at klimatilpasse.	8
Information og fakta	10

Vi skal have en demokratisk samtale om klimatilpasning - og vi skal skynde os

Det haster med at afklare rammerne for klimatilpasning, pointerer koncerndirektør Tonny Thierry Andersen fra Nykredit, der er i spidsen for Advisory Boardet for CIP Fondens nye projekt. Der er mange svære dilemmaer på området, pointerer han.

Når vi skal klimatilpasse, er et af de helt store dilemmaer modsætningen mellem den nødvendige demokratiske dialog og behovet for tempo.

Sådan trækker Tonny Thierry Andersen, koncerndirektør i Nykredit, spillet op. Han er formand for Advisory Boardet for CIP Fondens projekt om klimatilpasning, som især skal afdække barrierer og muligheder omkring organisering og finansiering

”Vi spiller vel at mærke ikke med matadorpenge. Det handler om klimasikring af helt almindelige danskers ejendom, det er deres pensionsopsparring og sidste ende deres hjem og hverdag, der er på spil” siger han.

En rapport, som DTU har udarbejdet for CIP Fonden og Forsikring & Pension peger på,

at skaderne fra stormflod og skybrud de kommende 100 år vil løbe op i 406 mia. kr. regnet tilbage til dagens værdi, hvis vi undlader at klimatilpasse mere end i dag. I beregningerne er primært medregnet bygninger og visse erhvervstab.

Den gode nyhed er imidlertid, at det kan betale sig at klimatilpasse. Klimatilpasning mod skybrud og stormflod ser ud til at kunne spare næsten 2 kr. i tab for hver krone investeret i forebygelse.

Regnestykket falder altså entydigt ud. Klimatilpasning er lønsomme investeringer. Og jo før vi går i gang, jo flere skader kan vi forebygge.

”Det er desværre evident, at det går den forkerte vej med den globale opvarmning. Det bliver meget svært at holde den globale opvarmning på under 1,5 grader. Derfor skal vi accelerere indsatsen for klimatilpasning. Det er dyrt, men det er endnu dyrere ikke at gøre det” siger Tonny Thierry Andersen.

KLIMATILPASNING ER OGSÅ ET SPØRGSMÅL OM SAMMENHÆNGSKRAFT

Men klimatilpasning er også svært. Nok kan man som boligejer etablere dræn og en faskine i haven, som i bedste fald kan forhindre oversvømmelser ved skybrud. Men størsteparten af skaderne vil fremover komme fra stormflod, hvor kombinationen af hav-

vandsstigninger og flere storme er en trussel mod flere kyster.

Den enkelte villa eller sommerhusejer kan ikke gøre så meget selv. Det kræver fælles beslutninger med dig. Det giver kun mening for større områder.

De enkelte grundejere, som har ansvaret, har langtfra pengene til klimatilpasningen, og uden den nødvendige finansiering kan projekterne gå i stå. Også selvom det på sigt er langt dyrere. Derfor er der behov for at få

gennemanalyseret reguleringen af området. Her rejser der sig en lang række svære spørgsmål. Tager man afsæt i et princip om, at prisen for at sikre ikke må overstige værdien af det sikrede, rammer man hurtigt ind i en række af de ømmeste tæer i den danske samfundsdebat.

”Det handler ikke kun om bygninger og værdier, men også, hvad det er for et samfund, vi skal være. Det er her, vi har behov for en demokratisk samtale og nogle overordnede principper, når vi taler om klimatilpasning,

der altså også er et spørgsmål om, hvordan vi sikrer sammenhængskraften i vores lille, men dejlige land” siger Tonny Thierry Andersen.

Ser man udelukkende på den økonomiske værdi af de huse, der bliver reddet, når man klimasikrer, kan der hurtigt komme paradokser. For handelsværdien af en villa i provinsen vil være langt lavere end handelsværdien i de største byer.

”Debatten er nødt til at afspejle, at de klimaudfordringer, vi skal håndtere, er skabt globalt, men de rammer forskelligt lokalt. Vi skal blot huske, at det altså ikke er husejerne i hverken Haderslev eller Dragør, som har skabt problemerne” siger Nykredit direktøren.

SÆT PROP I NYBYGGERIET I UDSATTE OMRÅDER

Den helt svære diskussion er, om der er områder, vi som samfund skal opgive at sikre. På lokalt plan kan der være områder, hvor prisen for at klimasikre bliver uforholdsmæssig dyr. Så får vi regionalt eller lokalt situationer, som svarer til tv-dramaserien ”Familier som vores”, hvor hele Danmark rømmes.

Her vil Tonny Thierry Andersen ikke på forhånd udpege områder, hvor det kan blive relevant. Han peger dog på, at vi skal se på om der er områder, hvor vi fremadrettet skal stoppe nybyggeri, så vi ikke bygger i de mest udsatte områder.

”Der vil være områder, hvor det vil være fornuftigt at sætte prop i, så vi ikke får nye

udstyringer i de områder, hvor vi ved, at der kan være særlige problemer” siger han.

I forvejen kan det let blive en hård og svær samtale om, hvordan vi skal prioritere. Og så er vi oveni under tidspres. Vi kan allerede nu se flere og flere hændelser med ekstremt vejr. Tonny Thierry Andersen opsummerer situationen med et amerikansk udtryk: The need for speed versus the voice of democracy. Og her er det vigtigt at finde balancen – i fællesskab.

MASSER AF EKSPORTPOTENTIALE

De politiske rammer skal på plads, så man kan sætte markedet i spil. Pensionsselskaber, banker og andre finansielle aktører har kapitalen til at investere i klimatilpasningen.

På en måde står Tonny Thierry Andersen med et ben i begge lejre. Nykredit er gennem sin ejer Forenet Kredit, der er foreningsejet, en del af den demokratiske samtale, mens Nykredit og Totalkredit som bank og realkredit er kommercielle aktører.

For de kommercielle aktører er der behov for klare spilleregler, for her skal udlån og investeringer holdes op mod risici. Men der er samtidig stærke incitamenter for den finansielle sektor, argumenterer Tonny Thierry Andersen.

”I kraft af, at vi er foreningsejet og tænker langsigtet, har vi i Nykredit nogle særlige muligheder, og vi har allerede lavet en række finansieringsløsninger til forsyningsselskaberne blandt andet med kloaksystemer og andre tiltag, som gør systemerne mere robuste.

Som helhed har finanssektoren en interesse i området, fordi man bidrager til at sikre de værdier, som man allerede har lånt penge til” siger han.

Retter man blikket fremad og udad mod verden, er der også gevinster ved at komme i gang med klimatilpasningen. Den danske vandsektor er enestående stærk i international sammenhæng. Der er et tæt samarbejde på tværs af universiteter, forsyningsselskaber, rådgivere og producenter af udstyr. Her vil erfaringer med klimatilpasning også bidrage til at skabe ny værdi.

”Vi har rigtig dygtige ingeniører, og det faktum, at vi er et lille land omgivet af meget vand, bidrager til, at der er et fantastisk potentiale for eksport” siger Tonny Thierry Andersen.

”Selv med de meget store udfordringer, er der meget at glæde sig over” pointerer han. Og hæfter en appel til politikerne på.

”Vi har været i særklasse dygtige til at sammensætte tingene, og det er her vi skal finde løsningerne. Jeg glæder mig over at bo i et land, hvor vi forhåbentlig kan tage bestik af den ændrede situation og agere rettidigt og på en måde, hvor vi har en ordentlig demokratisk samtale og forstår de forskellige hensyn. Det tror jeg kan lykkes. Men det kræver politisk lederskab, for det haster med de beslutninger, så vi får de rigtige strukturer, så vi også får handlet” siger han.

Connie Hedegaard: Vi har talt nok om klimamål, nu skal vi handle

EU ser ud til at fastholde den grønne linje i tættere kobling til sikkerheds- og industripolitik, mener den tidligere EU-kommissær og miljøminister. Omvendt er hun mismodig over det amerikanske valg.

“Nu må vi snart holde op med at tale om mål i klimadebatten, jeg er ved at blive vanvittig af at høre om mål. Vi har sat en retning med Paris-aftalen. Nu skal der handles.”

Connie Hedegaard er om nogen bredt respekteret for sit klimaengagement på tværs af det politiske spekter – og kendt for sin saglighed. Men med 40 års erfaring som toppolitiker med en afstikker til journalistikken, evner hun også at opsummere kort og fyndigt, når det kræves. Og mon ikke der er mange, som nikker til ovenstående.

Med en fortid som miljøminister og EU-kommissær med ansvar for klimaområdet har Connie Hedegaard sat markante aftryk både herhjemme og i Europa. Hun understreger, at der som sådan ikke er noget galt med at sætte mål, men klimaet følger nu engang fysikkens love og ikke politiske skåltaler og sigtepunkter.

“Nu skal vi tale om ‘the hows’, altså hvordan vi får reduceret CO2-udledningerne. Og her er det ikke politikerne i Bruxelles eller på Christiansborg, der laver den grønne omstilling. Det er virksomhederne, der producerer vores varer. Det er investorerne, det er os alle sammen som forbrugere og borgere,” siger hun.

Med et efterår, hvor der i forlængelse af EP-valget i juni skulle en ny EU-kommission på plads suppleret med et amerikansk præsidentvalg og COP’er på både klima og biodiversitet, er det på hendes egen hjemmebane i EU, Connie Hedegaard finder mest at glæde sig over.

“Når du læser ned i de mission letters, der er udarbejdet for alle de nye kommissærer, er opgaverne beskrevet særdeles detaljeret. Her er helt klart, at det stærke fokus på grøn omstilling fortsætter. Nu bliver der blot langt mere fokus på implementering, og så bliver omstillingen koblet til en styrkelse af Europas konkurrenceevne og til sikkerheds- politikken,” siger hun.

TAGER BESTIK AF VIRKELIGHEDEN

Med den meget store mængde direktiver og forordninger, som er udsprunget af EU Green Deal, er det i Connie Hedegaards optik klogt, at der nu kommer fokus på at få tingene til at virke i praksis.

På energiområdet står Europa over for en kæmpeopgave med at bygge og udbygge en langt mere klimavenlig infrastruktur for både el og brint. Og selv de mindre klimaengagerede bør kunne se, at den opgave haster, for her går den grønne omstilling hånd i hånd med at vriste EU ud af afhængigheden af russisk gas.

Rapporten fra Mario Draghi, den tidligere chef for Den Europæiske Centralbank, klarlagde i efteråret på dyster vis, at Europa på en lang række områder er ved at halte bagefter USA og Kina. EU mister konkurrencekraft, især når det gælder morgendagens

teknologier. Derfor giver det god mening at koble den grønne omstilling op på industripolitikken, mener Connie Hedegaard.

Hun peger især på behovet for en langt mere fokuseret europæisk indsats. Produktionen af elbiler, hvor synligheden af de kinesiske modeller, der trille rundt på vejnettet, blot bliver større og større måned for måned, er blot et eksempel på den benhårde konkurrence fra Kina.

“Jeg ville helst have verden som et frit og åbent marked, men vi er nødt til at tage bestik af virkeligheden. Hvis du læser den kinesiske femårsplan, så kan du se hvor mange teknologier, de har oplistet, hvor de vil være verdensførende. Og de kaster sindsygt mange ressourcer efter det,” siger Connie Hedegaard.

MÅLRET EU-MIDLERNE

Nok skal EU efter hendes opfattelse ikke efterligne hverken den kinesiske statsstøtte eller den amerikanske skatterabat, som den er udmøntet i Inflation Reduction Act. Men vi er nødt til at agere mere langsigtet, fokuseret og fælles i EU, påpeger hun.

“Her er de nuværende strukturfonde ikke særlig strategiske. Her vil det være langt bedre, hvis vi støtter innovation inden for en række strategiske områder, som eksempelvis power-to-X. Vi kan ikke bare at sætte os tilbage og se hvad markedet kommer op med. Her skal vi adressere både behovet for øgede forsvarsudgifter og udviklingen af grønne teknologier. Vi er nødt til både at have et større budget og bruge det langt mere målrettet,” siger Connie Hedegaard.

Med det samme tilføjer hun, at der også skal stilles krav til landbruget:

“Det gælder også landbrugsstøtten. I min tid som kommissær fik vi en del af den målrettet det grønne. Vi har en sektor, som får en tredjedel af EU's budget, derfor er det også på sin plads, at vi fra fællesskabet stiller krav om, hvilken retning sektoren skal bevæge sig.”

NEDSKALER COP-MØDERNE

Også de årlige FN-møder - COP'erne - får et velment ønske om fokusering med på vejen fra Connie Hedegaard.

Fremskridtene er for små, og COP'erne er blevet slags globalt folkemøde for klima-interesser, man mødes, men udkommet er beskedent.

“I år var der 65.000 mennesker, der fløj til Baku. Det er efter min mening helt ude af proportioner. Nok er COP'erne med til at mobilisere og sætte klimaspørgsmål på dagsordenen både nationalt og globalt, men de skaber også forventninger om, at der hvert år kan leveres fremskridt, og sådan fungerer FN-systemet ikke,” siger hun.

Hvis man sænker frekvensen for de helt store COP'er, kan man i stedet have fokuserede drøftelser med 5-6.000 deltagere. Det kan være om finansieringsmodeller eller andre specifikke emner og blive et mødested for folk med dyb indsigt i det pågældende område, foreslår Connie Hedegaard.

RINGE TILTRO TIL NY PRÆSIDENT

På EU-plan tyder alt på, at den brede politiske alliance, der stod bag EU Green Deal trods en vis nervøsitet, holder. Indtil videre er det med den nye kommission startet godt og fornuftigt. Også selvom man ikke med Connie Hedegaards ord helt kan vide sig sikker på, at der ikke kommer andre prioriteringer og partier, der bliver bløde i knæene.

Mens hendes analyse af EU er grundlæggende positiv, vender pilen modsat, når resultatet af det amerikanske valg skal gøres op. Nok vil der være stater, byer og virksomheder som fortsat vil have et stærkt commitment på grøn omstilling. Men billedet af USA er snarere, at udgangspunktet er skidt, og så kan man håbe på, at det ikke bliver helt så slemt.

“Min tiltro til den kommende præsident er, også når det gælder grøn omstilling, meget, meget lille. Man kan kun krydse fingre for, at der er dele af det store erhvervsliv i USA, som også har forstået alvoren af klimakrisen,” siger Connie Hedegaard.

Hun peger på, at for USA handler den grønne omstilling også om fremtidens markeder og hvilken rolle man vil spille globalt fremover. Det er i dette faktum, man skal finde lyspunktet.

“Der er mange kræfter i USA, der vil fastholde business-as-usual med en fossil økonomi, og modarbejde klimadagsordenen. Det er i mine øjne en gigantisk fejlslutning for USA, hvis man ønsker at spille en vigtig rolle i verden og ikke bare vil overlade førerpositionen i de afgørende grønne teknologier til Kina. Man kan håbe, det er argument, der kan spille en rolle, men jeg har rigtig svært ved at mobilisere optimisme, når det gælder Trump, men vi har jo alle lov at håbe, siger Connie Hedegaard.

Regningen til samfundet stiger, hvis vi venter med at klimatilpasse.

Når vi gang på gang venter med at klimatilpasse til oversvømmelser fra skybrud og stormflod, er der en risiko for, at vi kommer til at betale to gange, når vi både skal dække tabet ved skaderne, og med det stadigt mere voldsomme vejr, ikke kommer uden om at bygge diger, forberede byerne på skybrud og lave anden form for klimatilpasning

Der skal et wake-up-call til i stil med de voldsomme oversvømmelser, vi så i efteråret i Valencia, før vi kommer i gang med klimatilpasning.

Den kommentar er hørt mange gange i debatten om klimatilpasning. Og indtil videre er kommentaren desværre alt for rigtig.

Også herhjemme er det typisk først, efter vi har haft oversvømmelser, der har raseret hele villa- og sommerhuskvarterer, at der bliver sat fart på klimatilpasningen. Spørg bare på Jyllinge Nordmark, i Præstø, i Vejle, i Faaborg og mange andre steder.

Nok er der i en række danske byer gennem de seneste 15 år lavet separatkloakering, regnbede, faskiner og andre klimatilpasningsprojekter, men når sandsynlighed og hyppigheden holdes op mod omkostningerne ved stormflod og skybrud, er konklusionen klar. Vi skal i gang med at klimatilpasse langt flere steder og i langt større omfang. Og jo før vi kommer i gang, des flere skader og tab kan vi forebygge og des bedre en forretning er det for os som samfund.

Ledende partner Charlotte B. Jepsen fra CIP Fonden peger på, at det er et fænomen, som også ses i andre typer af risikohåndtering.

”Når du har en hændelse, hvor konsekvenserne er store, men sandsynligheden er lav, er det en klassisk undladelsessynd, at man negligerer den objektive risiko og fortrænger det. Når det gælder de klimarelaterede hændelser, skal vi lægge oveni, at vi får langt flere kritiske hændelser med både skybrud og oversvømmelser fra havet. Udover, at vi undgår de store menneskelige omkostninger, er det grundlæggende godt købmandsskab for samfundet at få klimasikret så hurtigt som muligt,” siger hun.

DET HANDLER OM MILLIARDER

Professor Kirsten Halsnæs fra DTU peger på, at vi skal se det voldsomme vejr i fremtiden som et isbjerg. Vi ser nu kun en lille del af fremtidens problem over vandoverfladen som med toppen af et isbjerg. For de stormfloder,

der i dag er 100-årshændelser, vil i fremtiden ramme os langt hyppigere. De vil komme med under fem års intervaller.

”Vi ved, at der kommer langt flere stormfloder, og hvis vi venter med klimatilpasningen, skal vi både betale for et stigende antal skader ved oversvømmelser, og vi kommer ikke uden om at bygge flere diger og at forstærke og gøre eksisterende diger højere,” siger hun.

Kirsten Halsnæs står sammen med en gruppe andre forskere bag beregninger fra DTU, der viser hvad man må forvente af skader – og prisen på dem – hvis vi venter med

klimatilpasningen.

Når man ser på skybrud og stormflod under ét vil prisen for at vente ti år med klimatilpasning være omkring 72 milliarder kroner i forventede skader. Venter vi 25 år koster det samfundet 158 mia. kr., mens den samfundsmæssige omkostning ved at udskyde klimatilpasningen 50 år til 2074 vil være 262 mia. kr.

”Det dækker særligt omkostningerne ved til at udbedre de fysiske skader. Vi ved allerede nu, at der også er store menneskelige omkostninger,” siger hun.

Folk bruger tid på at redde indbo ud af oversvømmede huse. Ofte bliver det sværere at sælge huse i de områder, der har været oversvømmet. I kølvandet på oversvømmelser vil der også være sygemeldinger og store psykiske eftervirkninger.

”Efter stormen Bodil i 2013 undersøgte vi det. Og her var der to ud af tre fra de oversvømmede områder, som i større eller mindre omfang havde psykiske men,” siger Kirsten Halsnæs.

STORE MENNESKELIGE OMKOSTNINGER

Beregninger fra DTU har også set på hvor mange mennesker og huse, som må forventes at blive berørt, afhængig af hvornår, klimatilpasningen kommer i gang.

I dag er det omkring 4.000 personer, som årligt er berørt af stormflod, mens der er 17.000 personer, som er berørt af skybrud. Disse tal vil stige massivt på grund af klimaændringerne.

Hvis vi ikke klimatilpasser, vil det om 100 år i 2124 være 25.000 personer, som årligt bliver berørt af stormflod, og 36.000, som årligt bliver berørt af skybrud.

Ser man på bygninger, vil der være 39.000 flere bygninger, som oversvømmes, hvis udskyder klimatilpasningen ti år. Og udskyder 50 år, så er det 333.000 bygninger, der vil blive oversvømmet.

”Uanset om du ser på bygninger eller mennesker, vil der være en del gengangere, for hvis vi ikke klimatilpasser, vil der være bygninger og mennesker, som bliver ramt igen og igen. Tallene understreger de meget store menneskelige omkostninger, det har, hvis vi venter med klimasikringen,” siger Kirsten Halsnæs.

Hun fortæller, at tallene endda er beregnet ud fra et forsigtigt scenarie, hvor man forventer globale temperaturstigninger på omkring tre grader i 2174. Det svarer til, hvad vi er på vej til i dag.

”Hvis temperaturstigningerne bliver højere, vil niveauet af skader også blive højere. Der er en usikkerhed, men gevinstene ved at klimatilpasse bliver snarere større end mindre,” siger Kirsten Halsnæs.

Den ukomfortable sandhed, som trods alt bør gøre det lettere at træffe beslutninger, er altså at vi med sikkerhed ved, at investeringer i klimatilpasning vil være lønsomme. Det er allerede i dag velkendt, at vi vil opleve ekstremregn og stormflod langt oftere fremover.

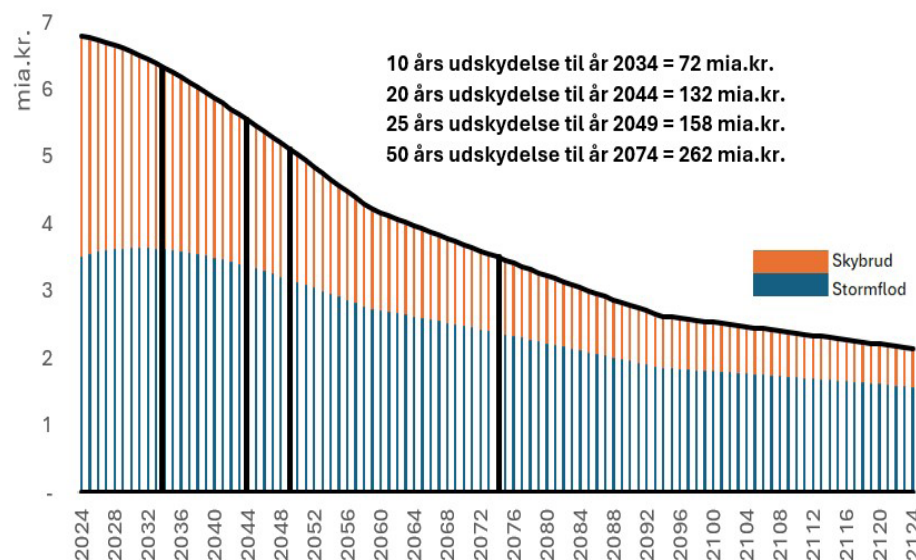
I den rapport om økonomiske konsekvenser af oversvømmelser, som DTU udarbejdede for CIP

Fonden og Forsikring & Pension i efteråret 2024 har man set på hyppigheden af de voldsomme vejrhændelser.

Meteorologer og klimaforskere benytter begrebet 20 årshændelser, 50 årshændelser o.s.v. Begrebet refererer til, hvor hyppigt man statistisk kan forvente storme, skybrud og lignende.

Klimaforandringerne skaber mere voldsomt vejr og det smitter af. Den type skybrud, som i dag betegnes som en 100-årshændelse, vil i 2050 være en 50-årshændelse, og om hundrede år i 2124 være en 20-årshændelse.

For stormflod går det endnu hurtigere. Her vil både voldsommere vejr og havvandsstigninger kunne mærkes. Som Kirsten Halsnæs fortæller, vil de stormfloder, som i dag er 100-årshændelser, være fem-årshændelser om blot hundrede år, viser rapporten fra DTU.

BRUG DE DYRT BETALTE ERFARINGER

Konsekvenserne af vejrændringer er klare. Med den nye risikovurdering fra Kystdirektoratet er det i dag 51 kommuner, altså godt halvdelen, som skal udarbejde planer for håndteringen af oversvømmelser. Det er omkring hver sjette boligejer, som kan blive påvirket

-Det er en understregning af, at det er en stor samfundsopgave, vi står overfor. Udfordringer skal holdes op mod, at vi godt ved hvad der skal til for at begrænse ødelæggelsen af bygninger og infrastruktur. Her er vi ikke afhængige af ny og ukendt teknologi. Vi skal bygge diger og sluser, tilpasse kloaksystemer, bruge naturområder til at opsamle regnvand og mindske vores sårbarhed ved at undlade at bygge i nærområder, siger Charlotte B. Jepsen.

”En af de helt store udfordringer er organiseringen, fordi det er de enkelte lodsejere, som står for kystsikringen. Men du kan af gode grunde ikke sikre din grund mod stormflod alene. Det er en fælles opgave. Her er der også behov for at finde finansieringsløsninger,” tilføjer hun.

Charlotte B. Jepsen peger på, at tallene taler sit eget tydelige sprog.

”Heldigvis har vi ikke haft oversvømmelser herhjemme med de fatale menneskelige omkostninger, som vi så i Valencia. Men i store dele af landet er der områder, hvor man har dyrt betalte erfaringer. De erfaringer bliver nu sat i perspektiv af beregninger på basis af DTU-rapporten. Så både erfaringsmæssigt og teoretisk står det klart, at vi skal i gang med klimasikringprojekter hurtigst muligt,” siger hun.

Læs mere om CIP Fondens projekt om klimatilpasning her.

Information og fakta

med udgangspunkt i CIP Fondens tre projektkategorier

Landbrugs- og fødevarerproduktion

Fakta om landbrug og fødevarer

Landbrugsareal

61 %

Udgør landbruget af det danske samlede areal opgjort i 2023.¹

Udtag af landbrugsjord

15 %

af de danske landbrugsarealer skal omlægges til skov, vådområder og natur frem mod 2045 ifølge politisk aftale.²

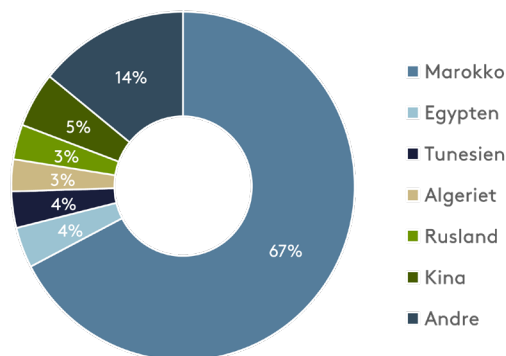
Fosforforbrug i handelsgødning

4 %

udgør fosfor af den samlede handelsgødning i 2022, og er et essentielt næringsstof for plantevækst.³

Kilde: 1) Danmarks statistik 2) Den Grønne Trepartsaftale 2024 3) Fakta om fødevareklyngen (Landbrug & Fødevarer)

80 pct. af de kendte fosforreserver ligger i Nordafrika

Kilde: U.S.Geological Survey, Mineral Commodity Summaries, 2024
Anm.: Verdens fosforreserver i 2023

Relevante udgivelser

9. oktober 2024

Visioner for Danmarks arealer (CONCITO) →

18. november 2024

Aftale om Implementering af et Grønt Danmark (Grøn Trepart) →

November 2024

Fakta om fødevareklyngen (Landbrug & Fødevarer) →

Kommende arrangementer

7. februar 2025

Digitalisation for Agro-Ecology: The Needs for Action in Denmark (IFRO) →

24.-25. februar 2025

Kvægkongres 2025 (Landbrug & Fødevarer) →

CIP Fondens projekter på området

CO₂-lagring i landbruget med biokul →

Dette projekts ambition er at udarbejde et prospekt for CO₂-lagring i landbruget med biokul for at fremme markedet og øge interessen hos investorer og mulige deltagere i værdikæden.

Derudover er ambitionen at skabe grundlag for markedsdrevne negative emissioner fra landbruget.

Se alle udgivelserne [her](#).

Projektstatus:

Hvad er det næste skridt?

- Genanvendelse af fosfor fra husdyrgødning og omfordeling mellem landbrugsejendomme er med de stigende fosforpriser aktualiseret. Måske kan biokul, hvor fosforen ophobes, være midlet til en omfordeling mellem landbrugsejendomme til gavn for landmænd og samfund?
- Fosfor er nødvendigt for plantevækst, og er samtidig en knap ressource.
- CIP Fonden vil i 2025 undersøge mulighederne for en effektiv recirkulering af fosfor med biokul.

Energi og infrastruktur

Fakta om klimaforandringer

Højere vandstand

30-60 cm

Stiger vandstanden frem mod 2124 i Danmark.¹

Flere stormfloder

7-40x

hyppigere vil der opstå stormfloder i Danmark frem mod 2124, som potentielt kan komme til at oversvømme de danske kyster.²

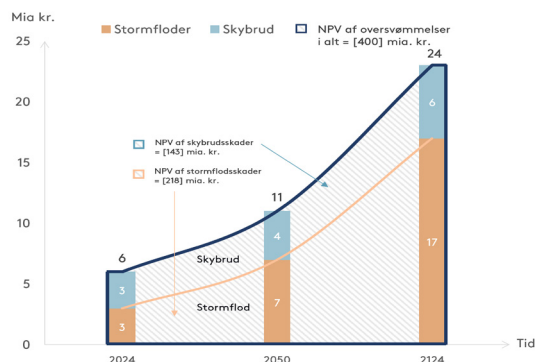
Skadeomkostninger

406 mia. kr.

kan vi i Danmark forvente at skadeomkostningerne beløber sig til som følge af oversvømmelser frem mod 2124.³

Kilde: 1) Introduktion til Klimaatlas 2) DMI 3) "Økonomiske konsekvenser af oversvømmelser" (DTU 2024)

Nutidsværdien af skaderne fra oversvømmelse af hhv. skybrud og stormfloder udgør 157 mia. kr. og 249 mia. kr. frem mod 2124.

Kilde: CIP Fonden baseret på "Økonomiske konsekvenser af oversvømmelser" af DTU

Relevante udgivelser

September 2024

Danske erhvervshavnes rolle i den grønne erhvervsudvikling (Regeringens havnepartnerskab) →

14. november 2024

Økonomiske konsekvenser af oversvømmelser (DTU) →

9. oktober 2024

Energy transition outlook 2024 (DNV) →

Kommende arrangementer

21. januar 2025

Grøn energi og natur: Hvordan giver vi plads til begge? (Green Power Denmark) →

CIP Fondens projekter inden for området

Klimatilpasning til oversvømmelser – hvordan organiseres og finansieres det? →

Formålet med CIP Fondens projekt er at finde konstruktive veje, så mere klimatilpasning kan gennemføres. Klimaforandringerne betyder mere vand – både fra oven i form af mere nedbør og flere og mere intensive skybrud, fra siden som følge af stigende vandstand og stormflod og fra neden i form af højtstående grundvand. Og dermed større risiko for oversvømmelser.

Projektstatus:

Danmarks havnekapacitet i lyset af udbygningsplaner og målsætninger for havvind

Formålet med projektet er at kortlægge behovet for havnekapacitet i lyset af Danmarks udbygningsplaner og politiske målsætninger for havvind. →

Projektstatus:

Roadmap for en dansk brintinfrastruktur →

Formålet er at lægge sporene for markedsadgang, grønne investeringer og brintproduktion i stor skala. Udbygningsplanen understøtter de politiske erklæringer ved at tilskynde til en udnyttelse af samtlige danske VE-ressourcer.

Projektstatus:

Data og digitalisering

Fakta om data og digitalisering

Elforbrug fra datacentre

29 TWh.

forventes elforbruget fra danske datacentre at udgøre i 2050.¹ Mod i dag 3 TWh.

'Smart-home' investeringer

48 %

af befolkningen har investeret i 'smart-home' løsninger, fx. til at styre ressourceforbrug af el og varme.²

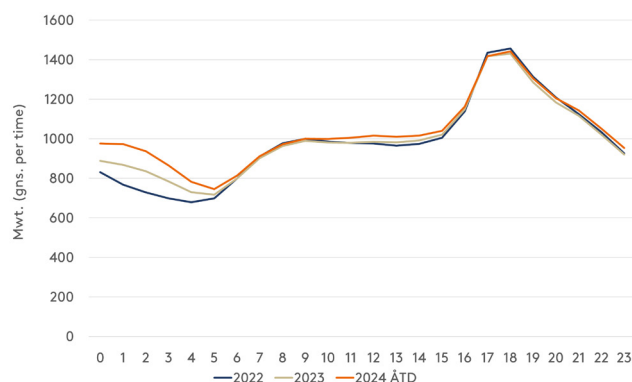
Energiforbrug

-2,2 %

Faldt det faktiske energiforbrug med til 667 PJ i 2023.³

Kilde: 1) Energistyrelsens Analyseforudsætninger 2024. 2) DST IT-anvendelse i befolkningen 2024. 3) Energistyrelsen Energistatistik 2023

Stor belastning på elforbruget omkring kl. 16-20

Kilde: Energidataservice

Relevante udgivelser

2. december 2024

NEKST - Hurtigere udbygning af elnettet →

3. december 2024

Analyse af fleksible nettilslutningsvilkår og netprodukter →

11. december 2024

SmartEN: Implementing EU laws A guide to activate demand-side flexibility in the EU27 Member States →

Kommende arrangementer

20. januar 2025

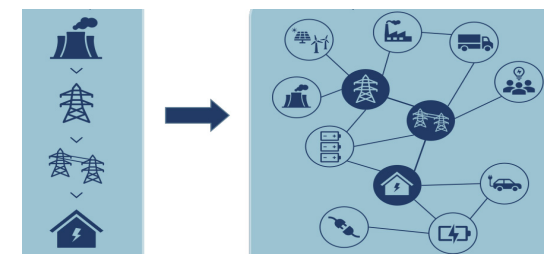
Elsystemets robusthed - en presserende udfordring →

CIP Fondens projekter inden for området

Forbrugsfleksibilitet i elsystemet →

Projektet handler om, hvordan vi ved hjælp af data og digitalisering kan gøre mindre elforbrugeres forbrug mere fleksibelt, så vi skaber en mere robust elsystem, som i fremtiden skal kunne transportere mere el, og hvor elproduktionen i højere grad afhænger af vind og vejr. Projektet vil dels belyse de samfundsøkonomiske gevinster og de data- og reguleringsmæssige udfordringer i forhold til at skalere fleksibilitetsløsninger. Det handler dels om, hvilke data der er brug for, og hvilke data der er til rådighed, samt hvordan data kan organiseres for at kunne skalere løsninger, fremme et marked og skabe innovation.

Hvad er næste skridt?

Næste skridt i projektet er en analyse af de samfundsøkonomiske gevinster. Hvad kan vi spare i netinvesteringer ved et mere fleksibelt elforbrug? Hvad er klimaeffekten, hvis vi i højere grad bruger strømmen, når den er grøn og billig? Og hvad kan forbrugerne spare, hvis vores forbrug i højere grad tilpasser sig produktionen og belastningen i elnettet?

Abonnerer du endnu ikke på nyhedsbrevet om CIP Fondens aktiviteter og projekter?

Hvis du ønsker at modtage fremtidige nyhedsbreve, kan du tilmelde dig nedenfor.

Tilmeld dig nyhedsbrevet her

CIP fonden

Kontakt os på:
CIP Fonden
Gdanskgade 18
2150 Nordhavn
Danmark